

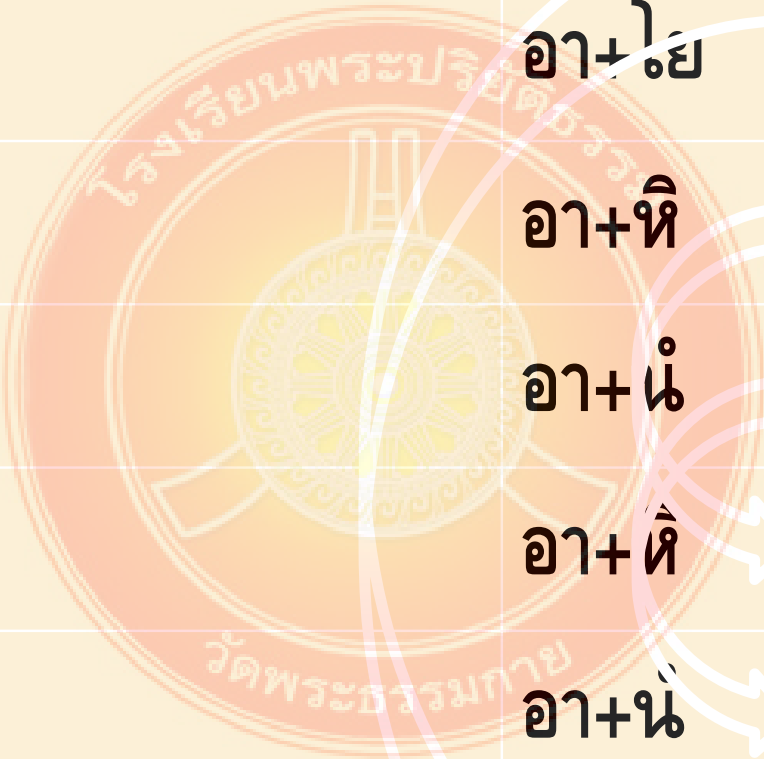
บทที่ ๑๕
แจก อา การันต์ในอิทธิลึงค์

อา การันต์ ในอิตถีสังค์

เมื่อลงวิภัตตินามแล้วมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ		พหูวจนะ	
ป.	อา+ลี	=อา	อา+โย	=อาโย, อา
ท.	อา+อํ	=อํ	อา+โย	=อาโย, อา
ต.	อา+นา	=อาย	อา+หิ	=อาหิ, อากิ
จตุ.	อา+ส	=อาย	อา+न्ह	=อาน्ह
ปญ.	อา+สุม	=อาย	อา+หิ	=อาหิ, อากิ
ฉ.	อา+ส	=อาย	อา+न्ह	=อาน्ह
ส.	อา+สุมิ	=อาย, อายํ	อา+สุ	=อาสุ
อา.	อา+ลี	=เอ	อา+โย	=อาโย, อา

ลำดับ	เอกวจนะ	พหูวจนะ	คำแปลอายตนิบาต
ป.	กณฺณา	กณฺณาโย, กณฺณา	อ. (อันว่า) / อ. ____ ท. (ทั้งหลาย)
ท.	กณฺณํ	กณฺณาโย, กณฺณา	ซึ่ง, ลู, ยัง, ลิ่น, ตลอด, กะ, เฉพาะ
ต.	กณฺณาย	กณฺณาหิ, กณฺณาภิ	ด้วย, โดย, อัน, ตาม, เพราะ, มี
จตุ.	กณฺณาย	กณฺณานํ	แก่, เพื่อ, ต่อ
ปญ.	กณฺณาย	กณฺณาหิ, กณฺณาภิ	แต่, จาก, กว่า, เหตุ
ฉ.	กณฺณาย	กณฺณานํ	แห่ง, ของ, เมื่อ
ส.	กณฺณาย, กณฺณายํ	กณฺณาสุ	ใน, ใกล้, ที่, ครั้นเมื่อ, ในเพราะ
อา.	กณฺเณ	กณฺณาโย, กณฺณา	แน่ะ, ดูก่อน, ข้ำแต่

ลำดับ	เอกภาวะ	วิธีลงวิภาคี
ป.	กณฺณา	ลง ลี ลป ลี
พ.	กณฺณํ	ลง อํ คง อํ
ต.	กณฺณาย	แปลง นา เป็น ย
จตุ.	กณฺณาย	แปลง ส เป็น ย
ปญ.	กณฺณาย	แปลง สุมา เป็น ย
ฉ.	กณฺณาย	แปลง ส เป็น ย
ส.	กณฺณาย, กณฺณายํ	แปลง สุมิ เป็น ย, ยํ
อา.	กณฺเณ	แปลง ลี เป็น เอ

ลำดับ	พหูพจน์	วิธีลงวิภาคี
ป.	กณฺณายเ, กณฺณา	ลง โย คง โย, ลบ โย
พ.	กณฺณายเ, กณฺณา	“.....”
ต.	กณฺณาทิ, กณฺณาทิ	ลง ทิ คง ทิ, แปลง ทิ เป็น ภิ
จตุ.	กณฺณานํ	ลง นํ คง นํ
ปญ.	กณฺณาทิ, กณฺณาทิ	ลง ทิ คง ทิ, แปลง ทิ เป็น ภิ
ฉ.	กณฺณานํ	ลง นํ คง นํ
ส.	กณฺณาสุ	ลง สุ คง สุ
อา.	กณฺณายเ, กณฺณา	“.....”

ตัวอย่างประโยคภาษาบาลี (กณฺฐา-นางสาวน้อย)

๑. เอกา กณฺฐา มาลาโย วุณาติ.

อ.นางสาวน้อย ผู้หนึ่ง ย่อมร้อย ซึ่งพวงมาลัย ท.

๒. กณฺฐาโย ปุပ္ฺพานิ อัจฺฉินฺนติ.

อ.นางสาวน้อย ท. ย่อมเก็บ ซึ่งดอกไม้ ท.

๓. มหาชนो กณฺฐํ อภิตฺถุนาติ.

อ.มหาชน ย่อมชมเชย ซึ่งนางสาวน้อย.

๔. ปณฺทิตา กณฺฐาโย ปสฺสฺสนติ.

อ.บัณฑิต ท. ย่อมสรรเสริญ ซึ่งนางสาวน้อย ท.

๕. ตาหิ มาลาหิ กณฺฏาย เจริญํ ปุชฺชิตะ.

อ.เจริญ อ้นนางสาวน้อย ย่อมบูชา ด้วยพวงมาลัย ท. เหล่านั้น

๖. กณฺฏาหิ ภิกฺขุณฺโณ ปุปฺผานิ ทิยนุเต.

อ.ดอกไม้ ท. อ้นนางสาวน้อย ท. ย่อมถวาย แก่ภิกษุ ท.

๗. ปิตฺติ กณฺฏาย อฺปฺปชฺชติ.

อ.ความปิตติ ย่อมเกิดขึ้น แก่นางสาวน้อย.

๘. กณฺฏานํ ภิกฺขุหิ อนฺุโฆทนา กรียเต.

อ.การอนุโมทนา อ้นภิกษุ ท. ย่อมกระทำ แก่นางสาวน้อย ท.

๙. ทุพฺพผลฺยํ กถฺวณฺญา ยนฺตรธายตี.

อ.เห็นดเห็น้อย ย่อมหายไป จากนางสาวน้อย.

๑๐. มจฺจเรํ กถฺวณฺหา อเปตี.

อ.ความตระหนี่ ย่อมหายไป จากนางสาวน้อย ท.

๑๑. กถฺวณฺญา มาลา โสภนฺตี.

อ.พวงมาลัย ท. ของนางสาวน้อย ย่อมงาม.

๑๒. ภิกฺขุ กถฺวณฺหา นฺนํ ปุพฺเปหิ เจตียํ ปุเชนฺตี.

อ.ภิกษุ ท. ย่อมบูชา ซึ่งพระเจดีย์ ด้วยดอกไม้ ท. ของนางสาวน้อย ท.

๑๓. ปณฺทิตา กณฺญาญํ ปสฺสีทนต์ิ.

อ.ปณฺทิต ท. ย่อมเลื่อมใส ในนางสาวน้อย.

๑๔. กณฺญาสุ ปุပ္ผานิ อัจฉินนฺตาสุ, สุริโย อฏฺฐจฺจจติ.

ครั้นเมื่อนางสาวน้อย ท. เก็บอยู่ ซึ่งดอกไม้ ท., อ.ดวงอาทิตย์ ย่อมตก

๑๕. โภติ กณฺเญ สทา โสตถิ ภาตฺ เต.

แன்றนางสาวน้อย ผู้เจริญ อ.ความสวัสดิ์ จงมี แก่ท่าน ในกาลทุกเมื่อ.

๑๖. โภนฺติโย กณฺญาโย ตุมฺเห ปุณฺปนฺนํ ปุပ္ผานิ เทถ.

แன்றนางสาวน้อย ท. ผู้เจริญ อ.เธอ ท. จงให้ ซึ่งดอกไม้ ท. บ่อย ๆ.

๑. จงแปลประโยคต่อไปนี้เป็นภาษาบาลี

๑) อ.ความสัทธา ของหญิงสาว บนศาลา.

.....

๒) อ.กิ่งไม้ ท. บนก้อนหิน ท. ใกล้แม่น้ำคงคา.

.....

๓) อ.สุรา ในกระเป๋า ของภรรยา.

.....

๔) อ.การเยื้องกราย ของภรรยา ในเวลาเมา.

.....

๕) อ.รัศมี ของดวงดาว ท. ในท้องฟ้า.

.....

๖) อ.เภาวัลย์ บนต้นประดู่ ไกลี่ถ้ำ.

.....

๗) อ.น้ำลาย ในปาก ของช้างพัง.

.....

๘) อ.ความง่วง ของหญิงสาว ในเวลาฟังธรรม.

.....